

# Philippe Jaroussky & Emőke Baráth — Storia di Orfeo

**Palau Grans Veus**

Diumenge 27 de juny de  
2021 - 18h

Diumenge 27 de juny de  
2021 - 20.30h

Sala de Concerts



# Programa

**Emőke Baráth**, soprano  
**Philippe Jaroussky**, contratenor  
**Ensemble Artaserse**

---

**Claudio Monteverdi** (1567-1643)

"Tocata" de *L'Orfeo, favola in musica*

**Antonio Sartorio** (1630-1680)

"Simfonia" de *L'Orfeo*

“Cara e amabile catena”, duo d’Euridice i Orfeo de  
*L'Orfeo*, acte I

**Claudio Monteverdi**

“Rosa del Ciel”, ària d’Orfeo de *L'Orfeo, favola in musica*, acte I

**Luigi Rossi** (1597-1653)

“Mio ben, teco il tormento”, ària d’Euridice  
d’*Orfeo*, acte I

“Che dolcezza”, duo d’Orfeo i Euridice, d’*Orfeo*,  
acte I

"Simfonia" d’*Orfeo*

**Francesco Cavalli** (1602-1676)

"Simfonia" de *L'Orione*

**Claudio Monteverdi**

“Vi ricorda o boschi ombrose”, ària d’Orfeo de  
*L'Orfeo, favola in musica*, acte II

**Luigi Rossi**

“M’ami tu?”, duo d’Orfeo i Euridice, d’*Orfeo*, acte I  
“A l’imperio d’amore”, ària d’Euridice d’*Orfeo*,  
acte II

**Antonio Sartorio**

“Ahimè, Numi, son morta”, ària d’Euridice  
de *L'Orfeo*, acte II

**Luigi Rossi**

“Lagrime, dove sete?”, ària d’Orfeo d’*Orfeo*, acte  
III

**Biagio Marini** (1594–1663)

“Passacalio a 4”, de *Sonate per ogni sorte di  
stromento musicale, op. 22*

### **Antonio Sartorio**

“È morta Euridice”, ària d’Orfeo de *L’Orfeo*, acte III

"Simfonia" de *L’Orfeo*

“Orfeo tu dormi?”, ària de l’ombra d’Euridice de *L’Orfeo*, acte III

### **Claudio Monteverdi**

"Simfonia de l’infern" de *L’Orfeo, favola in musica*, acte III

“Possente spirto”, ària d’Orfeo de *L’Orfeo, favola in musica*, acte III

"Simfonia de l’infern" de *L’Orfeo, favola in musica*, acte III

### **Dario Castello** (c. 1590-c. 1630)

“Sonata decimaquinta a 4”, de *Sonate concertante in stil moderno, libro secondo*

### **Antonio Sartorio**

“Numi, che veggio”, duo d’Euridice i Orfeo de *L’Orfeo*, acte III

“Chiuso, ahimè, di Cocito... Rendetemi Euridice”, ària d’Orfeo de *L’Orfeo*, acte III

**Luigi Rossi**

“Lasciate Averno”, ària d’Orfeo d’*Orfeo*, acte III

Durada aproximada del concert: 100 minuts, sense pausa

# Comentari

## La storia di Orfeo

Abans de convertir-se en una figura clau en la història de l'òpera, Orfeu ja havia esdevingut un mite del Renaixement. Quan Itàlia redescobrí la literatura de l'antiguitat clàssica a mitjan segle XV, el neoplatonisme –en què la música tenia un rol important– es convertí en el model filosòfic dominant, amb Marsilio Ficino, gran humanista de l'època, com a principal defensor. Un dels seus alumnes, Angelo Poliziano, va escriure la primera adaptació teatral moderna del mite òrfic, *La favola d'Orfeo*, que probablement, segons els historiadors, ja es va representar a Florència el 1480, fins i tot amb propostes teatrals dissenyades per Leonardo Da Vinci. Se sap que l'espectacle estava nodrit de números musicals, interludis, cors i peces per a solistes, principalment compostes per Bartolomeo Tromboncino.

Tant per a Poliziano com per a Ficino, la figura d'Orfeu simbolitzava el poder de la creativitat de l'home derivat de la qualitat expressiva del seu llenguatge i la força màgica de la poesia, que al mateix temps acostava l'home a Déu. Amb aquesta reputació tan potent del mite, quan es va inventar l'òpera a Florència –al voltant del 1570 i 1580–, Orfeu es va convertir en el personatge favorit per representar en el que llavors era una nova forma revolucionària, *“un spectacle realment digne d'un príncep”*, en les famoses paraules del compositor Marco da Gagliano. Poques dècades més tard Monteverdi componia *L'Orfeo*, considerada una de les primeres obres reconegudes com a òpera. *“El repte del cantant en el mite d'Orfeu és especial, perquè és un semideu i en el cant cal transmetre aquesta màgia, aquest color irreal, per això Orfeu ha de ser diferent”*, defensa el contratenor francès Philippe Jaroussky, que professa una gran passió per la música del segle XVII i especialment pel Barroc italià primerenc, *“formalment tan lliure i al mateix temps tan sensible al text”*. Jaroussky tenia un somni *“llargament enyorat”*: retratar des de diferents angles i perspectives *La storia di Orfeo*.

Aquest semideu, fill d'Apol·lo i d'una de les seves muses, Cal·líope, quan tocava la seva lira les feres es calmaven i els homes es reunien per sentir-lo i fer descansar les seves ànimes. *Armat* amb el seu instrument, descendí a l'inframón a la recerca de la seva estimada esposa, Eurídice, per arrabassar-la de les mans de la mort.

El contratenor francès va fer realitat el seu somni de reviure el personatge el 2017 quan enregistrà un disc dedicat al mite, però apropant-s'hi a través d'òperes de tres grans compositors del segle XVII: Monteverdi, Antonio Sartorio i Luigi Rossi. En paraules del propi Jaroussky, aquest viatge barroc “*va ser concebut com una òpera en miniatura o com una cantata per a dues veus solistes i cor, amb només dos personatges, Orfeu i Eurídice*”. Per fer-lo creà un pastitx amb seleccions de *L'Orfeo* monteverdian (1607), l'*Orfeo* de Rossi (1647) i el de Sartorio (1672), que al concert d'avui reproduïx en part amb el suport de la soprano Emőke Baráth, ara acompanyats per l'Ensemble Artaserse.

Tots aquests ingredients donen com a resultat un fris brillantment cohesionat que posa la mirada a l'origen del gènere operístic amb mestria i art carregat de talent i virtuosisme. Una tasca gens fàcil si es té en compte que les peces, en tractar-se d'autors diferents, no poden tenir una coherència musical clara, però els llibrets són complementaris i encara que hi hagi un grapat d'anys de diferència, per exemple entre la partitura de Monteverdi i la de Sartorio –setanta anys–, l'estil i l'estructura de les seccions escollides són gairebé indissolubles; la de Rossi se situaria enmig d'ambdues.

Cadascuna de les tres òperes, però, se centra en moments diferents; Sartorio i Rossi representen la felicitat dels joves amants i l'escena en què Eurídice és mossegada per la serp; Monteverdi, en canvi, es concentra més en la recerca d'Eurídice a l'inframón per part d'Orfeu.



En la relació de peces que avui s'interpreten hi ha grans joies. A la partitura monteverdiana destaquen “Rosa del Ciel”, un autèntic himne al sol, figura emblemàtica a l'humanisme neoplatònic; o “Vi ricorda o boschi ombrose”, que desprèn un deliciós estil juganer; sens dubte el punt culminant és l'aria “Possente spirto”, fusió de totes les tècniques desenvolupades per l'escola florentina destinada a representar el cant d'un semideu amb un estil vocal florit caracteritzat per un ornament virtuós. De la versió de Rossi, de profunda versatilitat estilística i de gran melodisme, sobresurten l'ària d'Euridice “Mio ben, teco il tormento” o “Che dolcezza è la certezza”, el duet d'amor del festiu primer acte. L'estil de Sartorio és musicalment més accessible; es basa en un llibret d'Aurelio Aureli amb una trama complicada i plena de personatges; la senzillesa de l'escriptura melòdica es fa evident a l'escena d'entrada dels dos amants, el duet “Cara e amabile catena.” Es tracta, en definitiva, d'un exemple tardà del gènere en què es mostra amb claredat la transició de l'estil declamatori a l'*arioso* i l'ària.

**Manel Cereijo**, musicòleg

# Biografies



## Philippe Jaroussky, contratenor

És un dels principals contratenors del panorama internacional, com ho confirmen alguns dels prestigiosos premis que ha rebut: Victoires de la Musique com a artista líric revelació (2004) i artista líric el 2007 i el 2010, i l'Echo Klassik com a cantant de l'any (Munic, 2008), juntament amb L'Arpeggiata a Dresde (2009), i novament a Berlín (2016), entre d'altres.

Amb una tècnica que li permet els matisos més audaços i unes pirotècnies espectaculars, abasta un repertori extremadament ampli del Barroc, des dels refinaments del segle XVII amb compositors com Monteverdi, Sances o Rossi fins al virtuosisme impressionant de Händel o Vivaldi, que és un dels compositors que més ha interpretat a la seva carrera. Incansablement avantguardista en la recerca musical, ha contribuït al descobriment –o redescobriments– de compositors com ara Caldara, Porpora, Steffani, Telemann o Johann Christian Bach.

Darrerament ha assumit un repertori molt diferent, centrat en *mélodies* franceses al costat del pianista Jérôme Ducros. Ha mostrat la seva pròpia interpretació de *Les nuits d'été* (Berlioz) amb actuacions a l'Auditorio Nacional de Madrid i a l'Elbphilharmonie d'Hamburg. Ampliant el seu interès per les obres contemporànies, també ha interpretat composicions de Marc André Dalbavi, i ha cantat a la Nederlandse Opera d'Amsterdam (2016), Opéra de París (2018) i Teatro Real de Madrid (2018) l'òpera *Only the sound remains* de Kaija Saariaho, que va compondre específicament per a la seva veu.

Col·labora habitualment amb algunes de les millors formacions barroques, a les sales i els festivals més prestigiosos del món. El 2002 fundà l'Ensemble Artaserse, amb el qual actua per tot Europa.

El gener del 2017 va inaugurar la nova Elbphilharmonie d'Hamburg, on va esdevenir el primer artista resident. La temporada 2019-20 va celebrar els seus vint anys de carrera amb diversos esdeveniments importants, com la incorporació de la seva estàtua al Musée Grévin de París, l'edició d'un llibre biogràfic i una antologia de tres discos: *Passion Philippe Jaroussky*.

La primavera d'aquest 2021 va debutar com a director al capdavant d'Artaserse en la producció de l'òratori *Il primo omicido* de Scarlatti, juntament amb la soprano Sandrine Piau, els contratenors Christophe Dumaux, Paul-Antoine Benos-Djian i Bruno de Sa, el tenor Kresimir Spicer i el jove baix Yannis François. Aquest programa es farà al Festival de Salzburg i a l'Opéra de Montpellier, on Philippe Jaroussky i l'Ensemble Artaserse seran artistes residents las properes tres temporades.

Amb una quantiosa discografia, va col·laborar en l'*Edició Vivaldi* de Naïve juntament amb Jean-Christophe Spinosi i l'Ensemble Matheus. Ja fa anys que enregistra en exclusiva per a Erato-Warner Classics, i ha rebut nombrosos premis pels seus àlbums.

Des de fa tres anys treballa en un dels seus projectes més personals: l'Académie de Philippe Jaroussky. L'Académie intenta ajudar joves músics que viuen en aïllament cultural, mitjançant un ensenyament original, extens i exigent. Té la seu a La Seine Musicale, una nova sala, impressionant, localitzada a Boulogne-Billancourt.

A la Península ha actuat al Teatro Real de Madrid, Gran Teatre del Liceu, Auditorio Nacional de Madrid, Auditori de Barcelona, Palau de la Música de València, Auditori de Girona, Teatro de la Maestranza de Sevilla, Auditorio de Saragossa, Baluarte de Pamplona, Kursaal de Sant Sebastià, etc.

El 2009 va ser nomenat Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres per govern francès.

Philippe Jaroussky i Ensemble Artaserse reben el suport de la Fondation Gisèle Tissier- Grandpierre de l'Institut France.

# Biografies



## Emőke Baráth, soprano

Va estudiar piano i arpa abans d'iniciar la formació com a cantant als 18 anys a l'Acadèmia Franz Liszt de Budapest, tot continuant-los a Itàlia amb Leonardo De Lisi al Conservatorio Luigi Cherubini de Florència.

De seguida va captar l'atenció del món de la música en guanyar diversos certàmens prestigiosos, com el Concurs Cesti a Innsbruck o el Gran Premi de l'Acadèmia del Festival Verbier. També va aconseguir el premi Junior Prima Prima Primiissima a Hongria. I va fer un salt en la seva carrera amb la interpretació de Sesto de *Giulio Cesare* (Händel), dirigida per Alan Curtis, junt amb Marie-Nicole Lemieux, Karina Gauvin i Romina Basso. El 2013 el segell Naïve va publicar aquesta òpera, que esdevenia el seu debut discogràfic. Poc després debutà al Festival Lyrique d'Ais de Provença en la protagonista d'*Elena* de Cavalli, sota la batuta de Leonardo García Alarcón, una interpretació rebuda amb lloances unànimes de la crítica.

Des d'aleshores ha fet carrera a escenaris importants, amb col·laboracions amb les orquestres més destacades, tant especialitzades com simfòniques. Els seus papers més rellevants inclouen els personatges de Susanna de *Le nozze di Figaro* de Mozart al Theater an der Wien (amb Marc Minkowski i Felix Breisach); *Duello amoroso*, un pastitx dirigit per Nathalie Stutzmann i Jean-Louis Grinda a l'Opéra de Bordeus; Romilda de *Xerse* de Cavalli amb Emmanuelle Haïm en una posada en escena de Guy Cassiers a l'Opéra de Lilla, Théâtre de Caen i Theater an der Wien; *El Messies* de Händel, dirigida por Nathalie Stutzmann amb les simfòniques de Detroit i Washington; una gira amb *Alcina* de Händel (Morgana), dirigida per Ottavio Dantone i amb Philippe Jaroussky i Inga Kalna; la *Gran Missa en Do menor* de Mozart, amb direcció de Nathalie Stutzmann, amb la Bergen Philharmoniker i amb l'Orquestra Sinfônica do Estado de São Paulo; *Oratori de Nadal* de Bach amb Laurence Equilbey; el rol principal d'*Hipermestra* de Cavalli al Festival de Glyndebourne (William Christie i posada en escena de Graham Vick); *Missa en Si menor* de Bach amb Concentus Musicus al Musikverein de Viena...

La darrera temporada ha fet gires pels Estats Units amb el Boston Early Music Festival oferint un programa de Steffani. Va cantar amb gran èxit Cleopatra de *Giulio Cesare* dirigida per Ottavio Dantone (Théâtre des Champs Élysées, Philharmonie d'Essen, Theater an der Wien); l'àngel de *Saint François d'Assise* de Messiaen amb l'Orquestra Simfònica Yomiuri Nippon dirigida por Sylvain Cambreling (Tòquio, Shiga). També ha estat important la col·laboració en el *Magnificat* de Bach i *Dixit Dominus* de Händel amb Le Concert d'Astrée i Emmanuelle Haïm. Ha debutat al Wigmore Hall de Londres amb la formació Arcangelo, dirigida per Jonathan Cohen.

Els seus propers compromisos inclouen diversos recitals amb Philippe Jaroussky i Ensemble Artaserse a França, Alemanya, Espanya i Suïssa. També prendrà part a la gira de *Radamisto* amb Il Pomo d'Oro. Cantarà el rol de Minerva i Amore d'*Il ritorno d'Ulisse in patria* de Monteverdi amb I Gemelli, i oferirà el rol de Sifare de *Mitridate* de Mozart a l'Òpera de Malmö. Acabarà temporada fent de Cleopatra de *Giulio Cesare* de Händel dirigida per Philippe Jaroussky a l'Opéra de Montpellier.

La discografia d'Emőke Baráth ja és considerable, amb diversos enregistraments per a Erato-Warner Classics, Naïve, Alpha Classic, Cpo, Glossa o Hungaroton. A més de *Giulio Cesare* amb Alan Curtis, ha participat en *Catone in Utica* de Vivaldi (Il Pomo d'Oro, Riccardo Minasi) i Ormindo de *Partenope* de Händel amb Il Pomo d'Oro i Philippe Jaroussky. Aquest la va convidar a cantar els diversos rostres d'Euridice al seu àlbum *La storia di Orfeo*, sota la batuta de Diego Fasolis. I amb els mateixos artistes va esdevenir Amore d'*Orfeo ed Euridice* de Gluck.

Actualment és artista en exclusiva d'Erato-Warner Classics. I va dedicar el seu primer disc en solitari, *Voglio cantar* (2019), a les millors àries del segle XVII, amb el qual va guanyar l'Opus Klassic a Alemanya el mateix 2019.

# Biografies



©Franziska Gilli Pro Musica

## Ensemble Artaserse

El 2002, després de moltes col·laboracions amb els més prestigiosos conjunts barrocs de França i d'Europa, un grup d'amics, concretament Christine Plubeau (viola de gamba), Claire Antonini (tiorba), Yoko Nakamura (clave i orgue) i Philippe Jaroussky (contratenor) van decidir fundar l'Ensemble Artaserse. Van fer el primer concert l'octubre del 2002 amb un gran èxit al Teatro del Palais-Royal a París, amb el programa *Musiche a voce sola* del compositor italià Benedetto Ferrari. Aquesta selecció musical va ser enregistrada i publicada pel segell francès Ambroisie, i va rebre nombrosos premis de gran prestigi: Diapason, 10 de Classica-Repertoire, Timbre de Diamante de la revista «Opera International», etc. Tot seguit altres músics es van incorporar a Artaserse, i actualment gaudeix d'una gran reputació que l'ha convertit en una de les formacions més exitoses amb instruments d'època.

Amb l'habilitat d'adaptar-se a nombrosos repertoris, incloent-hi Vivaldi i Händel, el conjunt s'ha posicionat a l'avantguarda de l'escena musical, tot actuant a festivals i sales de prestigi a Europa i a la resta del món: París, Auvers-sur-Oise, Uzès, Sisteron, Berlín, Hamburg, Londres, Rotterdam, Utrecht, Madrid, Barcelona, Wroclaw, Gstaad, Tòquio, Osaka, Nagoya, Rio de Janeiro, Ciutat de Mèxic, São Paulo, Montevideo, Santiago de Xile...

Ha col·laborat amb cantants reconeguts, com el contratenor Andreas Scholl, la contralt Marie-Nicole Lemieux i, més recentment, amb Cecilia Bartoli i Emőke Barath...



La seva discografia inclou títols com ara *Musiche a voce sola* de Benedetto Ferrari (Ambrosie-Naïve) i els seus dos aclamats àlbums per a Virgin Classics: *Virtuoso cantatas* de Vivaldi i *Beata Vergine*, amb música sacra italiana del segle XVII. Erato-Warner Classic ha llançat un àlbum amb motets d'Antonio Vivaldi. El 2017 l'Ensemble Artaserse i Philippe Jaroussky van enregistrar un altre cedé molt aclamat, amb àries d'òpera de Händel, que han divulgat amb gires per Europa. El seu darrer enregistrament, dedicat a Francesco Cavalli, es va publicar la primavera del 2019.

Philippe Jaroussky i Ensemble Artaserse reben el suport de la Fondation Gisèle Tissier-Grandpierre de l'Institut France.

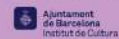
Jose Manuel navarro, *violí1* | Benjamin Chenier, *violí 2*  
| Marco Massera, *viola* | Marco Horvat, *guitarra y lirone*  
| Christine Plubeau, *viola de gamba* | Roberto Fernandez De Larrinoa, *violone* | Marc Wolff, *tiorba* | Angélique Mauillon, *arpa* | Michele Claude, *percussió* | Adrien Mabire i Benoit Tainturier, *cornetes* | Yoko Nakamura, *clavicèmbal*.

Palau  
de la Música  
Catalana  
Temporada  
2021–2022

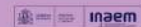


Consulta la programació  
i reserva el teu abonament  
a [www.palaumusica.cat](http://www.palaumusica.cat)

Amb la col·laboració de:



Generalitat de Catalunya  
Departament de Cultura



*Celebrem la vida!*

*Sinfonia de Bralms* amb  
Daniel Harding

Gabetta, Accademia  
Nazionale di Santa Cecilia  
& Pappano

Joyce DiDonato

Yuja Wang

Orquestra Filharmònica  
de La Scala & Chailly

*L'enfance du Christ* de Berlioz amb  
John Eliot Gardiner

Diana Damrau  
& Jonas Kaufmann

*Radamisto* de Händel amb  
Philippe Jaroussky  
& Il Pomo d'Oro

*King Arthur i The fairy queen* de Purcell amb  
Vox Luminis

Leonidas Kavakos  
& Orquestra Simfònica  
de la Ràdio de Berlín

Philharmonia Orchestra  
& Rouvali



# Textos

## **Antonio Sartorio (1630-1680)**

“Cara e amabile catena”, duo d’Euridice i Orfeo  
*L’Orfeo*, acte I

Llibret d’Aurelio Aureli (1652-1708)

Cara e amabile catena  
– che mi stringe al mio tesoro.  
– che m’unisce al ben ch’adoro.  
Imeneo fausto e felice.  
– Son d’Orfeo. Lieta godo.  
– Io d’Euridice. Si bel nodo  
radolcisce ogni mia pena.  
Cara e amabile catena.

*Cadena amable i estimada*  
– *que em lliga al meu tresor.*  
– *que m’uneix al bé que adoro.*  
*Himeneu afortunat i feliç.*  
– *Soc d’Orfeu. Em desborda la joia*  
– *Jo d’Euridice. Un lligam tan dolç*  
*apaivaga totes les meves penes.*  
*Cadena amable i estimada.*

## **Claudio Monteverdi (1567-1643)**

“Rosa del Ciel”, ària d’Orfeo  
*L’Orfeo, favola in musica*, acte I

Llibret d’Alessandro Striggio el Jove (1573-1630)

Rosa del Ciel, vita del mondo e  
degn  
prole di lui che l’universo affrena  
sol che ’l tutto circonda e ’l tutto  
miri,  
da gli stellanti giri,  
dimmi: vedesti mai  
di me più lieto e fortunato amante?

*Rosa del cel, vida del món, i digna*  
*descendent de qui regeix l’univers,*  
*sol, que tot envoltés i tot ho veus,*  
*des de les voltes brillants,*  
*digue’m si mai has vist*  
*amant més feliç i afortunat que jo?*

Fu ben felice il giorno,  
mio ben, che pria ti vidi,  
e più felice l'ora  
che per te sospirai,  
poich'al mio sospirar tu sospirasti:  
felicissimo il punto  
che la candida mano  
pegno di pura fede a me porgesti.

Se tanti cori avessi  
quant'occhi ha il Ciel eterno,  
e quante chiome  
han questi colli ameni il verde  
maggio,  
tutti colmi sarieno e traboccanti  
di quel piacer ch'oggi mi fa  
contento

*Vaig ser molt feliç,  
amor, el dia que et vaig veure per  
primer cop,  
I més feliç encara l'hora  
quan jo sospirava per tu,  
perquè al meu sospir, tu vas sospirar:  
que va ser molt feliç el moment  
quan em vas allargar la mà càndida  
penyora de fe pura.  
Si tants cors tingués  
com el cel etern disposa d'estels  
i tantes capçades com  
aquests grats turons al verdós mes de  
maig,  
estarien tots complaguts i desbordarien  
amb la joia que avui em fa feliç.*

## **Luigi Rossi (1597-1653)**

“Mio ben, teco il tormento”, ària d'Euridice

*Orfeo*, acte I

Llibret de Francesco Butti (1604-1682)

Mio ben, teco il tormento  
più dolce il troverei  
che con altri il contento.  
Ogni dolcezza è sol dove tu sei,  
e per me Amor aduna  
nel girar de' tuoi sguardi ogni  
fortuna.

*Estimat meu, al teu costat  
el turment trobaria més dolç  
que al costat d'altres el gaudi.  
Sols hi ha dolçor allà on ets tu,  
i l'amor reuneix per a mi  
tota fortuna a les teves mirades.*

“Che dolcezza”, duo d'Euridice i Orfeo

*Orfeo*, acte I

Che dolcezza è la certezza  
di due cori amanti e fidi,  
che trà lor del pari annidi  
con Amor la fedeltà!  
Ah no, no, che non si può  
dar maggior soavità.

*Que dolça és la certesa  
de dos cors enamorats i lleials,  
on nien tant  
amor com fidelitat!  
Ah no, no, no hi ha  
benaurança més gran.*

## **Claudio Monteverdi**

### **“Vi ricorda o boschi ombrose”, ària d’Orfeo *L’Orfeo, favola in musica, acte II***

Vi ricorda, o boschi ombrosi,  
de’ miei lunghi aspri tormenti,  
quando i sassi ai miei lamenti  
rispondean fatti pietosi?

*Recordeu, o boscos ombrívols  
els meus llargs i amargs turments,  
quan les pedres pietoses  
responien als meus planyos?*

Dite, allor non vi sembrai  
più d’ogni altro sconcolato?  
Or fortuna ha stil cangiato  
ed ha volto in festa i guai.

*Digueu, no us semblava llavors  
el més desventurat dels homes?  
Ara el destí ha canviat  
i ha transformat en festa l’adversitat.*

Vissi già mesto e dolente,  
or gioisco, e quegli affanni  
che sofferti ho per tant’anni  
fan più caro il ben presente.

*Vivia trist i afligit,  
ara gaudeixo i aquella angoixa  
soferta durant tants anys  
fan més preuada la felicitat present.*

Sol per te bella Euridice  
benedico il mio tormento,  
dopo ’l duol vie più contento,  
dopo ’l mal vie più felice.

*És tan sols per a tu bella Euridice,  
que beneeixo el meu turment,  
després del dolor estem més contents,  
després de la desventura, més feliços.*

# Luigi Rossi

“M’ami tu?”, duo d’Orfeo i Euridice

*Orfeo*, acte I

**Orfeo**

M’ami tu?

**Orfeu**

*M’estimes?*

**Euridice**

Sì, mio ben, sì!

**Eurídice**

*Sí, estimat, sí.*

**Orfeo**

Quanto, di’?

**Orfeu**

*Fins on, digues?*

**Euridice**

Quanto mai sò. E tu, no?

**Eurídice**

*Tant com puc. I tu?*

**Orfeo**

Di te vi è più.

**Orfeu**

*Encara més que tu.*

**Euridice**

O più no, più non si può!

**Eurídice**

*Oh més no, més no es pot!*

**Orfeo, Euridice**

Se così dunque  
Amor fà,  
ch’alma io sia  
dell’alma mia,  
chi divider ne vorrà?  
O felice il mio cor!  
O beato il mio ardor!  
E che posson le sfere  
contro del nostro seno,  
s’egli è di gioia ripieno  
d’infinito piacere?

**Orfeu, Eurídice**

*Si així l’amor vo  
que jo sigui  
l’ànima de la meva ànima,  
qui ens podrà separar?  
O cor meu felïç!  
O passió meva beneïda!  
I que poden les esferes  
contra el nostre cor,  
si és ple de joia,  
de plaer infinit?*

**Orfeo**

Versin pur del tormento  
ch’egli è tutto contento.

**Orfeu**

*Que i vessin turment,  
sempre resta content.*

**Euridice**

Versin pur delle noie  
ch'egli è colmo di gioie!

***Eurídice***

*Que hi vessin enuig,  
roman ple de joia!*

**Orfeo, Euridice**

Ah no, ah no, ch'egli in se  
più mai di guai capace non è.  
Amor, e quando in te  
per tua somma bontà  
maggior sorte ti diè  
maggior felicità?

***Orfeu, Eurídice***

*No, ja no serà capaç  
de sofrir mai més.  
Amor, i quan doncs  
malgrat la teva suprema bondat  
sort més gran et donà  
més felicitat?*

“A l'imperio d'amore”, ària d'Euridice

*Orfeo*, acte II

A l'imperio d'Amore  
chi non cederà,  
s'à lui cede il valore  
d'ogni deità?

*Qui no cedirà gens  
a l'imperi de l'amor,  
al qual cedeix el coratge  
de tots els déus?*

**Antonio Sartorio**

“Ahimè, Numi, son morta”, ària d'Euridice

*L'Orfeo*, acte II

Ahimè, Numi, son morta,  
m'uccide angue crudel.  
Mortifero velen in grembo a eterno  
gel  
chiude quest'occhi. Io più luce non  
miro,  
Orfeo, sposo, cor mio, l'anima il  
spiro

*Ai pobre de mi, o déus, moro,  
la serp cruel m'ha donat mort.  
El glaç etern d'un veri mortal tanca  
aquests ulls. La llum s'esvaeix,  
Orfeu, espòs, el meu cor, exhalo  
l'esperit.*

## **Luigi Rossi**

“Lagrime, dove sete?”, ària d’Orfeo

*Orfeo*, acte III

Lagrime, dove sete?  
Voi pure in tanto duol  
m’abbandonate?  
E a che vi riserbate,  
se per gli occhi in gran copia hor  
non piovete?  
Lagrime, dove sete?  
Hor che senza il mio bene ogn’altra  
vista  
è a me dolente e trista,  
ne’ miei lumi inondate,  
e in loro, ahi, per pietate,  
ogni luce estinguate!  
Lagrime, dove sete?

Già che fatto è il mio core  
d’infinito dolore  
miniera immensa, uscite in larghe  
vene,  
e alle sempre nascenti angosce e  
pene  
luogo nel sen cedete!  
Lagrime, dove sete?

*Llàgrimes, on sou?  
M’abandoneu també en aquest dolor?  
I per a què us reserveu  
si no voleu ploure ara a doll fet?  
Llàgrimes, on sou?  
Ara que, sense la meua estimada,  
tota altra imatge m’és penible i trista,  
inundeu els meus ulls  
i per pietat, ai!, apagueu  
en ells tota la llum!  
Llàgrimes, on sou?*

*Com que el meu cor ja no és altre  
que una immensa mina de dolor  
infinit,  
sortiu-ne en generoses venes,  
i a les penes i angaixes eternes  
cediu-hi el lloc al meu si!  
Llàgrimes, on sou?*

## **Antonio Sartorio**

“È morta Euridice”, ària d’Orfeo

*L’Orfeo*, acte III



Orfeo tu dormi? e ne gl'Abissi  
oscuri  
lasci Euridice, e l'amor suo ti  
scordi?  
Così a la lira il dolce canto accordi,  
e dal regno infernal trarmi non curi?

Se desti pietà  
ne' tronchi e ne' sassi,  
volgendo anco i passi  
nel regno del pianto,  
là pur il tuo canto  
pietà troverà.

Risvegliati, sù,  
mio sposo diletto,  
deh, vieni, t'aspetto  
trà l'ombre laggiù.

*Orfeu, dorms? I en els abismes obscurs  
abandones Euridice, oblides el seu  
amor?  
Així acordes el teu cant dolç a la lira  
i no penses sostreure'm del regne dels  
infern?*

*Si saps despertar la pietat  
dels troncs i de les pedres,  
que els teus passos et portin  
al regne de les llàgrimes,  
i allà també el teu cant  
trobarà la pietat.*

*Desperta't, per pietat,  
espòs meu estimat,  
o, vine, t'espero  
entre ombres aquí baix.*

## **Claudio Monteverdi**

“Possente spirito”, ària d'Orfeo

*L'Orfeo, favola in musica, acte III*

Possente spirito e formidabil nume,  
senza cui far passaggio a l'altra riva  
alma da corpo sciolta in van  
presume,

non vivo io no, che poi di vita è  
priva  
mia cara sposa il cor non è più  
meco,  
e senza cor com'esser può ch'io  
viva?

*Esperit potent i divinitat temible,  
sense el qual cap ànima separada del  
cos  
pot passar a l'altra riba,*

*no visc jo, no, perquè de vida ha estat  
privada  
la meva esposa estimada, el meu cor ja  
no és amb mi,  
i sense cor, com pot ser que jo visqui?*

A lei volt'ho il cammin per l'aër  
cieco,  
a l'Inferno non già, ch'ovunque  
stassi  
tanta bellezza il paradiso ha seco.

Orfeo son io, che d'Euridice i passi  
segue per queste tenebrose arene,  
ove giammai per uom mortal non  
vassi.  
O de le luci mie luci serene  
s'un vostro sguardo può tornarmi in  
vita,  
ahi, chi nega il conforto a le mie  
pene?  
Sol tu, nobile Dio, puoi darmi aita,  
né temer déi, che sopr' un'aurea  
cetra  
sol di corde soavi armo le dita  
contra cui rigid' alma in van  
s'impetra.

*Cap a ella he agafat el camí en  
l'obscuritat  
i no cap a l'infern, perquè allà on  
passa  
tanta bellesa es crea el paradís.*

*Soc Orfeu, segueixo els passos  
d'Euridice  
a través de les arenes tenebroses,  
on mai cap mortal no ha anat.  
O llum serena dels meus ulls,  
si una sola de les vostres mirades, em  
pot tornar la vida,  
ah, qui nega el consol a les meves  
penes?  
Sols tu, noble déu, em pots socórrer,  
no temis res, perquè en una lira  
daurada  
només armo els dits amb cordes suaus  
contra qui una ànima severa  
s'enduriria en va.*

## **Antonio Sartorio**

“Numi, che veggio”, duo d'Euridice i Orfeo

*L'Orfeo*, acte III

### **Euridice**

Numi, che veggio, o caro, o caro  
sposo.  
Nel rimirar quell'adorato viso  
questo Tartareo albergo  
per me si cangia in fortunato Eliso.

### **Orfeo**

Euridice

### **Euridice**

*Déus què veig, o estimat, o espòs  
estimat.  
Reveient aquest rostre adorat,  
aquest abisme del Tàrtar  
per a mi es canvia en benaurat Elisi.*

### **Orfeu**

*Euridice.*

**Euridice**

Alma mia!

**Orfeo**

Dove, o cara, dove sei?

**Euridice**

Del tuo piè seguo l'orme.

**Orfeo**

Oh Dio, ti sento,  
ne ti posso mirar, ahì, che tormento.

**Euridice**

Non ti volger, caro bene,  
sin ch'il piè non ti conduce  
dove il Ciel con aurea luce  
spira ai vivi aure serene.  
Non ti volger, caro bene.

**Orfeo**

Troppo fiero è il mio martire,  
languè il cor in non verderti.  
Io vorrei pur compiacerti,  
ma mi sento, oh Dio, morire.  
Troppo fiero è il mio martire

**Euridice**

Lungi da Flegetonte  
affretta i passi in arrivar lassù.

**Orfeo**

Mio ben, mio ben, non posso più.  
Qui Orfeo si volge a mirar Euridice,  
e nel medesimo  
punto escono da più parti alquante  
Furie, quali  
incatenando Euridice la  
riconducono all'Inferno.

**Euridice**

*La meva ànima!*

**Orfeu**

*On, estimada, on ets?*

**Euridice**

*Et segueixo pas a pas.*

**Orfeu**

*O Déu, et sento,  
però no et puc mirar, ai, quin turment.*

**Euridice**

*No et giris, estimat,  
abans que els teus passos no t'hagin  
portat  
allà on la llum daurada del cel  
exhala als vius un aire serè.  
No et giris, estimat.*

**Orfeu**

*El meu martiri és massa cruel,  
el meu cor llangueix de no veure't.  
El voldria complaure,  
però, o Déu, em sento morir.  
El meu martiri és massa cruel.*

**Euridice**

*Lluny del Flegetont,  
apressa el teu pas en arribar allà dalt.*

**Orfeu**

*Estimada, estimada, no puc més.  
Aquí Orfeu es gira per veure Euridice i  
en el mateix  
instant surten Fúries de diversos  
indrets que,  
encadenant Euridice, la recondueixen  
cap a l'infern.*

**Euridice**

Ah crudel, che facesti?  
Orfeo, tu mi perdesti.

**Eurídice**

*Ah cruel, què has fet?  
Orfeu, m'has perdut.*

“Chiuso, ahimè, di Cocito... Rendetemi  
Euridice”, ària d’Orfeo

*L’Orfeo*, acte III

Misero me, che oprai? dunque a un  
sol guardo  
tanta penna si deve?

*Infeliç, què he fet? Una sola mirada  
ha estat prou per causar una tal pena?*

Chiuso, ahimè, di Cocito  
miro l’orrido ingresso.  
Misero, in van m’approso  
a le soglie di Pluto  
per più acquistar l’amato ben  
perduto.

*Pobre de mi, veig que m’és tancada  
l’entrada horrorosa del Cocit.  
Infeliç, m’acosto en va  
al llindar de Plutó per reconquerir  
l’estimada perduda.*

Rendetemi Euridice, ombre  
d’Averno,  
o negl’ardenti chiostr  
conducetemi, o mostri,  
seco unito a penar in foco eterno.  
Rendetemi Euridice, ombre  
d’Averno.

*Torneu-me Euridice, ombres de  
l’Avern,  
o porteu-me, o monstres,  
fins als murs ardents,  
per cremar amb ella en el foc etern.  
Torneu-me Euridice, ombres de  
l’Avern.*

**Luigi Rossi**

## “Lasciate Averno”, ària d’Orfeo

*Orfeo*, acte III

Lasciate Averno, o pene, e me  
seguite!

*Deixeu l’Avern, o penes, i seguiu-me!*

Quel ben ch'a me si toglie  
riman là giù, né ponno angoscie e  
doglie  
star già mai seco unite.

Più penoso ricetta  
più disperato loco  
del mio misero petto  
non hà l'eterno foco;  
son le miserie mie solo infinite.

Lasciate Averno, o pene, e me  
seguite!

E voi, del Tracio suol piagie ridenti,  
ch'imparando à gioir da la mia cetra  
gareggiaste con l'Etra,  
hor, all'aspetto sol de' miei tormenti  
d'horror vi ricoprite.

E tu, cetra infelice,  
oblia gli accenti tuoi già sì canori,  
e per ogni pendice  
vien pur meco piangendo i miei  
dolori.  
Son le gioie per noi tutte smarrite.

Lasciate Averno, o pene, e me  
seguite!

Ma che tardo à morire,  
se può con lieta sorte  
ricondurmi la morte  
alla bella cagion del mio languire?  
A morire! A morire! A morire! A  
morire!

*L'estimada que m'arrabassen  
roman allà baix, però que mai  
l'angoixa  
i el dolor s'estiguin amb ella.*

*Fins i tot el foc etern  
no trobarà refugi més dolorós  
ni lloc més desesperat  
que en el meu pobre cor;  
la meua dissort és infinita.*

*Deixeu l'Averno, o penes, i seguiu-me!*

*I vosaltres, platges rialleres de Tràcia  
que, aprenent a gaudir de la meua lira,  
rivalitzeu amb Etra,  
ara, tan sols de veure els meus  
turments,  
us cobriu d'horror.*

*I tu, lira infortunada,  
oblida el teu cant melodiós  
i en tots els vessants  
vine amb mi a plorar els meus dolors.  
Totes les joies estan perdudes per a  
nosaltres.*

*Deixeu l'Averno, o penes, i seguiu-me!*

*Però per què trigo a morir,  
si la mort, com un feliç cop del destí,  
em pot reconduir  
al bell motiu de la meua dissort?  
A morir! A morir! A morir! A morir!*

# També et pot interessar...

Intèrprets Catalans  
**Elena Copons, soprano**  
–Jordi Armengol, piano

---

**J. Rodrigo:** *Quatre cançons en llengua catalana*

**J. Rodrigo:** *Triptic de mossèn Cinto*

**A. Ros Marbà:** *Cançons sobre textos de Maria Mercè  
Marçal (estrena)*

**R. Gerhard:** *Cançons populars catalanes (cinquantenari de la  
seva mort)*

**J. Magrané:** *Cançons sobre poemes de Carner (estrena)*

**J. Serra:** *Cançons sobre poemes de Carner*

Dimecres, 07.07.21 - 20h

Petit Palau

Preu: 15 €

Amb el suport de:



ASSOCIACIÓ  
ORFEO  
CATALÀ



Ajuntament  
de Barcelona  
Institut de Cultura



Generalitat de Catalunya  
Departament de Cultura



GOBIERNO  
DE ESPAÑA

MINISTERIO  
DE CULTURA  
Y DEPORTE

inaem

INSTITUTO NACIONAL DE  
ARTES ESCÉNICAS Y DE LA ARTECIA

Membre de:



EUROPEAN  
CONCERT HALL  
ORGANISATION